

УДК 658.15:005.52

Ляхова О.О.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

Глущенко М.Я.

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня освіти
ОПП «Корпоративні фінанси», 3 курс
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПРИКЛАДІ ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧОЇ КОМПАНІЇ

Сьогодні енергетична система України працює у надзвичайних складних умовах. Через систематичне пошкодження обладнання, зростають ризики, пов'язані з можливим порушенням роботи підприємств паливно-енергетичного комплексу, зокрема, виробників електроенергії та надавачів послуг теплопостачання. Стійке функціонування систем життєзабезпечення в містах де розташовані енергетичні об'єкти, вкрай важливе. Проте, багато чого також залежить і від стабільного економічного стану самих підприємств, від результатів їх фінансово-господарської діяльності.

Ці фактори обумовлюють необхідність підвищення ефективності діючої системи фінансово-економічного управління. У цьому контексті особливої уваги набуває оперативний контролінг, який забезпечує поточний контроль, аналіз та управління фінансовими результатами діяльності. Одним із ключових інструментів його реалізації є бюджетування, що дозволяє підприємству планувати, розподіляти ресурси, виявляти відхилення та оперативно реагувати на них [1].

Так, діяльність ПАТ «Донбасенерго» (виробника електричної і теплової енергії) після 2022 року зазнала суттєвих змін, пов'язаних із воєнними діями та економічними обмеженнями. У зв'язку з чим, виникла негайна потреба в удосконаленні існуючої системи фінансового планування та оперативного

контролінгу. Дослідження показало, що на підприємстві сформована трирівнева система планування, а саме: стратегічне — розроблення планів на 3 роки; річне — формування фінансового плану на 1 рік; поточне (оперативне) — щомісячне планування та аналіз виконання показників. Серед основних недоліків існуючої системи планування на підприємстві, визначені наступні: ручне формування більшості звітів у програмі Excel; недостатня автоматизація процесів; затримка передачі інформації керівництву; відсутність уніфікованих форм бюджетів та звітів.

За результатами проведених досліджень нами були представлені наступні рекомендації. Для підвищення ефективності діючої системи фінансово-економічного планування запропоновано впровадження комплексної системи бюджетування на основі автоматизованої ERP-платформи, впровадження якої має відбуватися у три етапи: документальний — розробка положень про бюджетування, бюджетний комітет і ЦФВ; організаційний — визначення відповідальних осіб і розподіл функцій; інформаційний — створення інтегрованої системи обліку, з порівнянням планових і фактичних показників у реальному часі. Також звернули увагу на доцільності впровадження на підприємстві системи сценарного планування (базовий, оптимістичний, песимістичний), що забезпечить гнучкість та ефективність прийняття рішень в умовах воєнного стану [2].

При цьому, на нашу думку, представлені рекомендації мають гнучке цільове призначення і можуть бути застосовані на будь якому підприємстві паливно-енергетичного комплексу, яке має потребу покращити існуючу систему фінансово-економічного планування для прийняття управлінських рішень.

Також можна звернути увагу, що війна, нестабільність ринку, конкуренція, коливання валюти — усе це вимагає чіткої та ефективної системи фінансового менеджменту. Серед сучасних інструментів, які можуть покращити бюджетування і оперативний контролінг на підприємстві можна відмітити:

- інтегровану систему бюджетування, консолідації, управління грошовими потоками та ліквідністю на платформі IBM Analytics (це комплексне рішення з бізнес-аналітики та планування від компанії IBM, яке має допомогти підприємству перетворювати дані на цінні звіти та інтерактивні панелі інструментів);

- застосування Ai Financial (англ. artificial intelligence) - використання технологій штучного інтелекту для автоматизації фінансових процесів, аналізу сценаріїв для виявлення вразливостей та пом'якшення потенційного їх впливу, покращення процесів обміну інформацією для прийняття рішень і досягнення результатів.

Список використаних джерел:

1. Корбутяк А.Г., Єрмійчук Н.І. Навчально-наочний посібник з дисципліни «Фінансовий контролінг». Чернівці: вид-во ЧНУ, 2017. 115 с.
2. Діджиталізація у фінансах: навчальний посібник / Н.С. Ситник, І.Б. Назаркевич, О.Я. Мищишин. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. – 287 с.

УДК 336.64:005.915

Шварцман І.С.

студентка 31 гр. ФМОІТ

Одеський національний економічний університет

Науковий керівник: Домбровська С.О.

к.е.н., старший викладач

Одеський національний економічний університет

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО КОНТРОЛІНГУ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА РИЗИКІВ

Сучасні умови господарювання характеризуються високим рівнем невизначеності, зростанням ринкових і фінансових ризиків, що вимагає від підприємств нових підходів до управління фінансами. Традиційні методи фінансового контролінгу вже не забезпечують необхідної швидкості обробки